RAHVUSVAHELISTE LEPINGUTEGA LOODUD ORGANITE VASTU VÕETUD AKTID

EUROOPA LIIDU JA ŠVEITSI KONFÖDERATSIOONI VAHELISE KASVUHOONEGAASIDE HEITKOGUSTEGA KAUPLEMISE SÜSTEEMIDE SIDUMISE LEPINGUGA ASUTATUD ÜHISKOMITEE OTSUS nr 2/2019,

5. detsember 2019,

millega muudetakse Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepingu I ja II lisa [2020/1359]

ÜHISKOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelist kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepingut ([1]) (edaspidi „leping"), eriti selle artikli 13 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

(1) Lepingu artikleid 11–13 on ajutiselt kohaldatud alates lepingu allkirjastamisest 23. novembril 2017.

(2) Lepingu artikli 13 lõikega 2 nähakse ette, et ühiskomitee võib muuta lepingu lisasid.

(3) Käesoleva otsuse lisas on esitatud lepingu I ja II lisa muudatused, millega ajakohastatakse 2015. aastal kokkulepitud algsete I ja II lisa asjakohaseid aspekte. Samuti nähakse sellega ette ajutine lahendus ELi HKSi ja Šveitsi HKSi vahelise ühenduse töölerakendamiseks.

(4) Lepingu I lisa B osa kohaselt peaks liit vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ ([2]) (mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/410) ([3]) artiklile 25a jätma Šveitsi territooriumil asuvatelt lennuväljadelt saabuvad lennud ELi HKSi kohaldamisalast välja. See ei mõjuta õhusõidukikäitajate hõlmatust ELi HKSiga, mis põhineb direktiivi 2003/87/EÜ I lisal, mille kohaselt tegevusala liik, mille suhtes direktiivi 2003/87/EÜ kohaldatakse, hõlmab kõiki lende, mis saabuvad lennuväljale või väljuvad lennuväljalt, mis asub liikmesriigi territooriumil.

(5) Lepingu I lisa tuleks vaadata läbi vastavalt lepingu artikli 13 lõikele 7, et säilitada ELi HKSi ja Šveitsi HKSi praegune ühilduvus 2021.–2030. aasta kauplemisperioodiks. Tuleks tagada, et lepingu I lisa läbivaatamisega säilitatakse vähemalt liidu ja Šveitsi heitkoguste vähendamise kohustuste terviklikkus ning nende CO_2-turgude terviklikkus ja nõuetekohane toimimine. Välditakse kasvuhoonegaaside heite ülekandumist ja konkurentsi moonutamist ühendatud süsteemide vahel,

([1]) ELT L 322, 7.12.2017, lk 3.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/410, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ eesmärgiga hoogustada heitkoguste kulutõhusat vähendamist ja süsinikdioksiidiheite vähendamist toetavaid investeeringuid, ning otsust (EL) 2015/1814 (ELT L 76, 19.3.2018, lk 3).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Lepingu I ja II lisa asendatakse käesoleva otsuse lisa I ja II lisas esitatud tekstiga.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub lepingu jõustumise kuupäeval.

Brüssel, 5. detsember 2019

Ühiskomitee nimel

Euroopa Liidu määratud sekretär	*eesistuja*	*Šveitsi määratud sekretär*
Maja-AlexadraDITTEL	Marc CHARDONNENS	Caroline BAUMANN

LISA

„I LISA

OLULISED KRITEERIUMID

A. **Olulised kriteeriumid paiksete käitiste kohta**

Käesolev osa vaadatakse läbi Šveitsi valitsuse ettepanekul vastavalt lepingu artikli 13 lõikele 7, et säilitada ELi HKSi ja Šveitsi HKSi praegune ühilduvus 2021.–2030. aasta kauplemisperioodil. Ühiskomitee tagab, et käesoleva osa läbivaatamisega säilitatakse vähemalt lepinguosaliste heitkoguste vähendamise kohustuste terviklikkus ning nende CO_2-turgude terviklikkus ja nõuetekohane toimimine. Välditakse kasvuhoonegaaside heite ülekandumist ja konkurentsi moonutamist ühendatud süsteemide vahel.

	Olulised kriteeriumid	ELi HKSis	Šveitsi HKSis
1.	Kohustuslik osalemine HKSis	HKSis osalemine on kohustuslik käitistele, mis tegelevad allpool loetletud tegevusaladega ja kus tekib allpool loetletud kasvuhoonegaaside heide.	HKSis osalemine on kohustuslik käitistele, mis tegelevad allpool loetletud tegevusaladega ja kus tekib allpool loetletud kasvuhoonegaaside heide.
2.	HKS peab hõlmama vähemalt selliseid tegevusalasid, mis on sätestatud järgmistes dokumentides:	— direktiivi 2003/87/EÜ I lisa, nagu see kehtib käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.	— CO_2 määruse artikli 40 lõige 1 ja 6. lisa, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.
3.	HKS peab hõlmama vähemalt selliseid kasvuhoonegaase, mis on sätestatud järgmistes dokumentides:	— direktiivi 2003/87/EÜ II lisa, nagu see kehtib käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.	— CO_2 määruse artikli 1 lõige 1, nagu see kehtib käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.
4.	HKSis tuleb kehtestada piirmäär, mis on vähemalt sama range, nagu on sätestatud järgmistes dokumentides:	— direktiivi 2003/87/EÜ artiklid 9 ja 9a, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval. Lineaarne vähendamistegur 1,74 % aastas suureneb 2021. aastast alates 2,2 % ni aastas ning seda vähendamistegurit kohaldatakse kõikide sektorite suhtes vastavalt direktiivile (EL) 2018/410, nagu see kehtib käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.	— CO_2 seaduse artikli 18 lõiked 1 ja 2, — CO_2 määruse artikli 45 lõige 1, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval. Lineaarne vähendamistegur on 1,74 % aastas kuni 2020. aastani.
5.	Turustabiilsusmehhanism	2015. aastal kehtestas EL turustabiilsusreservi (otsus (EL) 2015/1814), mida tugevdati direktiiviga (EL) 2018/410.	— CO_2 seaduse artikli 19 lõige 5, — CO_2 määruse artikkel 48, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval. Šveitsi õigusaktidega nähakse ette võimalus vähendada enampakkumiste mahtu, kui majanduslikel põhjustel saastekvootide hulk turul oluliselt suureneb. Lepinguosalised teevad koostööd, et töötada välja asjakohane panus turu stabiilsusesse.
6.	HKSi turujärelevalve peab olema vähemalt sama range, nagu on sätestatud järgmistes dokumentides:	— Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (MiFID 2),	— 22. juuni 2007. aasta föderaalseadus Šveitsi finantsjärelevalveasutuse kohta, — 19. juuni 2015. aasta föderaalseadus finantsturu taristu ning väärtpaberite ja tuletisinstrumentidega kauplemise valdkonna turukäitumise kohta,

	Olulised kriteeriumid	ELi HKSis	Šveitsi HKSis
		— Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (MiFIR), — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 596/2014, mis käsitleb turukuritarvitusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/6/EÜ ja komisjoni direktiivid 2003/124/EÜ, 2003/125/EÜ ja 2004/72/EÜ (turukuritarvituse määrus), — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/57/EL turukuritarvituse korral kohaldatavate kriminaalkaristuste kohta (turukuritarvituse direktiiv),	— 15. juuni 2018. aasta föderaalseadus finantsasutuste kohta, — 10. oktoobri 1997. aasta föderaalseadus rahapesu ja terrorismi rahastamise vastu võitlemise kohta, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval. Šveitsi finantsturgu käsitlevates õigusnormides ei ole saastekvootide õiguslikku laadi kindlaks määratud. Saastekvoote ei käsitata väärtpaberitena finantsturu taristu seaduses ja seega ei saa nendega kaubelda reguleeritud kauplemiskohtades. Kuna saastekvoote ei käsitata väärtpaberitena, ei kohaldata Šveitsi väärtpaberiturgu käsitlevaid õigusnorme börsivälise saastekvootidega kauplemise suhtes järelturul.
		— Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (rahapesudirektiiv), nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.	Finantsturu taristu seaduse kohaselt käsitatakse väärtpaberitena tuletislepinguid. See hõlmab ka tuletisinstrumente, mille alusvaraks on saastekvoodid. Saastekvootide tuletisinstrumendid, millega kaubeldakse börsiväliselt nii finantssektorivälis-te kui ka finantssektori vastaspoolte vahel, kuuluvad finantsturu taristu seaduse kohaldamisalasse.
7.	Turujärelevalvega seotud koostöö	Lepinguosalised kehtestavad asjakohase korra turujärelevalvega seotud koostööks. Kõnealune koostöökord puudutab teabevahetust ja mõlema lepinguosalise turujärelevalvekorrast tulenevate kohustuste täitmise tagamist. Lepinguosalised teavitavad ühiskomiteed sellisest korrast.	
8.	Rahvusvaheliste ühikute kvalitatiivsed piirangud peavad olema vähemalt sama ranged, kui on sätestatud järgmistes dokumentides:	— direktiivi 2003/87/EÜ artiklid 11a ja 11b, — komisjoni 7. juuni 2011. aasta määrus (EL) nr 550/2011, millega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ määratakse kindlaks teatavad piirangud, mida kohaldatakse tööstusgaasiprojektide eest saadud rahvusvaheliste ühikute kasutamise suhtes, — komisjoni 2. mai 2013. aasta määruse (EL) nr 389/2013 (millega luuakse liidu register vastavalt Eu-	— CO_2 seaduse artiklid 5 ja 6, — CO_2 määruse artikkel 4, artikli 4a lõige 1 ning 2. lisa, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.

	Olulised kriteeriumid	ELi HKSis	Šveitsi HKSis
		roopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustele nr 280/2004/EÜ ja nr 406/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrused (EL) nr 920/2010 ja nr 1193/2011) artikkel 58, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.	
9.	Rahvusvaheliste ühikute arvulised piirangud peavad olema vähemalt sama ranged, nagu on sätestatud järgmistes dokumentides:	— direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 11a, — komisjoni 2. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 389/2013, millega luuakse liidu register vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustele nr 280/2004/EÜ ja nr 406/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrused (EL) nr 920/2010 ja nr 1193/2011, — komisjoni 8. novembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1123/2013 rahvusvaheliste ühikute kasutusõiguste määramise kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval. Alates 2021. aastast ei ole liidu õiguses ette nähtud õigust kasutada rahvusvahelisi ühikuid.	— CO_2 seaduse artikli 16 lõige 2, — CO_2 määruse artikkel 55b, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval. Nendes sätetes nähakse ette rahvusvaheliste ühikute kasutamine üksnes aastani 2020.
10.	Saastekvootide tasuta eraldamine toimub võrdlusaluste põhjal, kasutades kohandamistegureid. Maksimaalselt viis protsenti perioodi 2013–2020 saastekvootidest hoitakse uute osalejate jaoks. Saastekvoodid, mida ei eraldata tasuta, müüakse enampakkumisel või tunnistatakse kehtetuks. Selleks peab HKS vastama vähemalt järgmisele:	— direktiivi 2003/87/EÜ artiklid 10, 10a, 10b ja 10c, — komisjoni 27. aprilli 2011. aasta otsus 2011/278/EL, millega määratakse kindlaks kogu liitu hõlmavad üleminekueeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaste tasuta saastekvootide ühtlustatud eraldamiseks, — komisjoni 5. septembri 2013. aasta otsus 2013/448/EL, milles käsitletakse riiklikke rakendusmeetmeid kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamiseks üleminekuperioodil kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 lõikega 3, — komisjoni 24. jaanuari 2017. aasta otsus (EL) 2017/126, millega muudetakse otsust 2013/448/EL seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu di-	— CO_2 seaduse artikli 18 lõige 3 ning artikli 19 lõiked 2–6, — CO_2 määruse artikli 45 lõige 2, artiklid 46, 46a, 46b, 46c ja 48 ning 9. lisa, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval. Tasuta eraldatavad saastekvoodid ei ületa ELi HKSi käitistele eraldatud kvootide taset.

	Olulised kriteeriumid	ELi HKSis	Šveitsi HKSis
		rektiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaselt kehtestatud ühtse sektoriülese paranduskoefitsiendiga (arvutused sektoriülese paranduskoefitsiendi määramiseks ELi HKSis aastatel 2013–2020), — komisjoni 27. oktoobri 2014. aasta otsus 2014/746/EL, millega määratakse ajavahemikuks 2015–2019 kindlaks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ selliste sektorite ja allsektorite loetelu, mille puhul kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu peetakse märkimisväärseks, — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/410, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ eesmärgiga hoogustada heitkoguste kulutõhusat vähendamist ja süsinikdioksiidiheidete vähendamist toetavaid investeeringuid, (kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohuga sektorite loetelu ajavahemikuks 2015–2020), — komisjoni 19. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/331, millega määratakse kindlaks üleliidulised üleminekueeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaste lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamiseks ühtlustatud viisil, — komisjoni 15. veebruari 2019. aasta delegeeritud otsus (EL) 2019/708, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ seoses selliste sektorite ja allsektorite kindlaksmääramisega ajavahemikuks 2021–2030, mida peetakse kasvuhoonegaaside heite ülekandumisest ohustatuks, — mistahes sektoriülene paranduskoefitsient ELi HKSis perioodidel 2015–2020 ja 2026–2030,– nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.	
11.	HKSis tuleb ette näha karistused järgmistes dokumentides sätestatud juhtudel ja määrades:	— direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 16, nagu see kehtib käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.	— CO_2 seaduse artikkel 21, — CO_2 määruse artikkel 56, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.

	Olulised kriteeriumid	ELi HKSis	Šveitsi HKSis
12.	HKSis peavad olema seire ja aruandlus vähemalt sama ranged, nagu on sätestatud järgmistes dokumentides:	— direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 14 ja IV lisa, — komisjoni 21. juuni 2012. aasta määrus (EL) nr 601/2012 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohase kasvuhoonegaaside heite seire ja aruandluse kohta, — komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2066, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohast kasvuhoonegaaside heite seiret ja aruandlust ning millega muudetakse komisjoni määrust (EL) nr 601/2012, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.	— CO_2 seaduse artikkel 20, — CO_2 määruse artiklid 50–53 ning 16. ja 17. lisa, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.
13.	HKSis peavad olema tõendamine ja akrediteerimine vähemalt sama ranged, nagu on sätestatud järgmistes dokumentides:	— direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 15 ja V lisa, — komisjoni 21. juuni 2012. aasta määrus (EL) nr 600/2012, milles käsitletakse kasvuhoonegaaside heite- ja tonnkilomeetriaruannete tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, — komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2067, milles käsitletakse andmete tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.	— CO_2 määruse artiklid 51–54, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.

B. **Olulised kriteeriumid lennunduse kohta**

	Olulised kriteeriumid	ELi jaoks	Šveitsi jaoks
1.	Kohustuslik osalemine HKSis	HKSis osalemine on lennutegevuse puhul kohustuslik vastavalt kriteeriumidele, mis on loetletud allpool.	HKSis osalemine on lennutegevuse puhul kohustuslik vastavalt kriteeriumidele, mis on loetletud allpool.
2.	Lennutegevuse ja kasvuhoonegaaside hõlmatus ning lendude ja nendele vastavate heitkoguste omistamine väljuva lennu põhimõttel, nagu on sätestatud järgmistes dokumentides:	— direktiiv 2003/87/EÜ, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2017. aasta määrusega (EL) 2017/2392, et ajutiselt kehtestada erand sellistesse riikidesse väljuvate või sealt saabuvate lendude suhtes, kellega ei ole saavutatud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 25 kohast kokkulepet,	1. Hõlmatuse ulatus Šveitsi territooriumil asuvatele lennuväljadele maanduvad ja sealt väljuvad lennud, välja arvatud lennud, mis väljuvad EMP territooriumil asuvalt lennuväljalt. Kõiki HKSi kohaldamisalaga seotudajutisi

	Olulised kriteeriumid	ELi jaoks	Šveitsi jaoks
		— komisjoni 2. mai 2013. aasta määruse (EL) nr 389/2013 (millega luuakse liidu register vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustele nr 280/2004/EÜ ja nr 406/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrused (EL) nr 920/2010 ja nr 1193/2011) artiklid 17, 29, 35 ja 56 ning VII lisa, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.	erandeid, nagu erandid direktiivi 2003/87/EÜ artikli 28a tähenduses, võib kohaldada Šveitsi HKSis vastavalt ELi HKSis kehtestatud eranditele. Lennutegevuse puhul on hõlmatud üksnes CO_2-heide.
		Alates 1. jaanuarist 2020 on ELi HKSiga hõlmatud Euroopa Majanduspiirkonna (edaspidi „EMP“) territooriumil asuvatelt lennuväljadelt väljuvad ja Šveitsi territooriumil asuvatele lennuväljadele maanduvad lennud, samas kui Šveitsi territooriumil asuvatelt lennuväljadelt väljuvad ja EMP territooriumil asuvatele lennuväljadele maanduvad lennud jäetakse direktiivi 2003/87/EÜ artikli 25a kohaselt ELi HKSist välja.	2. Hõlmatuse piirangud Punktis 1 osutatud üldisest hõlmatusest jäävad välja: 1) lennud, mida sooritatakse eranditult lähetuses viibiva valitseva monarhi ja tema lähimate pereliikmete või riigipeade, valitsusjuhtide ja valitsuse ministrite ametlike visiitidega seotud transpordi eesmärgil, kui see on lennuplaanis tõendatud asjakohase staatusega; 2) sõjalised ning tolli ja politsei tegevusega seotud lennud; 3) otsingu- ja päästelennud, tuletõrje-, humanitaarabi- ja kiirabilennud; 4) lennud, mida sooritatakse eranditult 7. detsembri 1944. aasta Chicago rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni II lisas kindlaksmääratud visuaallennureeglite järgi; 5) lennud, mis lõpevad samal lennuväljal, kust õhusõiduk õhku tõusis, ja mille jooksul ei tehtud plaanilisi vahemaandumisi; 6) õppelennud, mida sooritatakse eranditult lennukijuhi litsentsi omandamise või säilitamise või lennumeeskonna liikmete hindamise eesmärgil, kui see on tõendatud asjakohase märkusega lennuplaanis, tingimusel et lendu ei kasutata reisijate ja/või kauba transpordiks või õhusõidukite positsioneerimiseks või vedamiseks; 7) lennud, mida sooritatakse eranditult teadusuuringute eesmärgil; 8) lennud, mida sooritatakse eranditult õhusõidukite või õhus või maa peal kasutatavate seadmete kontrollimiseks, katsetamiseks või sertifitseerimiseks;

	Olulised kriteeriumid	ELi jaoks	Šveitsi jaoks
			9) lennud õhusõidukitega, mille maksimaalne sertifikaadijärgne stardimass on alla 5 700 kg; 10) selliste äriotstarbeliste õhusõidukite käitajate lennud, kelle tekitatud iga-aastane koguheide on alla 10 000 tonni Šveitsi HKSiga hõlmatud lendude puhul või kelle lendude arv kolmel järjestikusel neljakuulisel perioodil on vähem kui 243 Šveitsi HKSiga hõlmatud lendu perioodi kohta, kui käitajad ei ole hõlmatud ELi HKSiga; 11) selliste Šveitsi HKSiga hõlmatud mitteäriotstarbeliste õhusõidukite käitajate lennud, kelle tekitatud iga-aastane koguheide on alla 1 000 tonni, kooskõlas asjaomase ELi HKSis kohaldatava erandiga, kui käitajad ei ole hõlmatud ELi HKSiga. Need hõlmatuse piirangud on sätestatud — CO_2 seaduse artiklis 16a, — CO_2 määruse artiklis 46d, artikli 55 lõikes 2 ning 13. lisas, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.
3.	Asjakohaste andmete vahetamine lennutegevuse hõlmatusega seotud piirangute kohaldamise kohta	Lepinguosalised teevad koostööd seoses hõlmatuse piirangute kohaldamisega äriotstarbeliste ja mitteäriotstarbeliste õhusõidukite käitajate suhtes Šveitsi HKSis ja ELi HKSis vastavalt käesolevale lisale. Eelkõige tagavad lepinguosalised, et Šveitsi HKSiga ja ELi HKSiga hõlmatud lendude ja õhusõidukikäitajate korrektseks identifitseerimiseks vajalikud andmed esitatakse õigel ajal.	
4.	Piirmäär (saastekvootide üldkogus, mis eraldatakse õhusõidukikäitajatele)	Direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 3c, nagu see kehtib käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval. Direktiivi 2003/87/EÜ artikliga 3c eraldati saastekvoodid esialgu järgmiselt: — 15 % enampakkumise teel, — 3 % erireservi, — 82 % tasuta eraldamine. Eraldisi muudeti määrusega (EL) nr 421/2014, millega vähendati tasuta eraldatavate saastekvootide arvu proportsionaalselt tagastamiskohustuse vähendamisega (direktiivi 2003/87/EÜ artikli 28a lõige 2). Määrusega (EL) 2017/2392, nagu see kehtib käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval, pikendati selle lähenemisviisi rakendamist kuni 2023. aastani ja kehtestati lineaarne vähendamistegur 2,2 % alates 1. jaanuarist 2021.	Piirmäär peab olema sama range nagu ELi HKSis, eelkõige seoses vähendamise protsendimääraga aastate ja kauplemisperioodide lõikes. Piirmääras sisalduvad saastekvoodid eraldatakse järgmiselt: — 15 % enampakkumise teel, — 3 % pannakse erireservi, — 82 % eraldatakse tasuta. See eraldis võidakse läbi vaadata vastavalt käesoleva lepingu artiklitele 6 ja 7.

	Olulised kriteeriumid	ELi jaoks	Šveitsi jaoks
			Kuni 2020. aastani arvutatakse piirmääras sisalduvate saastekvootide arv alt üles tasuta eraldatavate saastekvootide alusel vastavalt eespool osutatud piirmäära jaotusele. Igasugused HKSi kohaldamisalaga seotud ajutised erandid eeldavad eraldatavate kvootide koguse asjakohast proportsionaalset kohandamist. Alates 2021. aastast määratakse piirmääras sisalduvate saastekvootide kogus kindlaks 2020. aasta piirmäära alusel, võttes arvesse võimaliku vähendamise protsendimäära kooskõlas ELi HKSiga. See on sätestatud — CO_2 seaduse artiklis 18, — CO_2 määruse artiklis 46e ja CO_2 määruse 15. lisas, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.
5.	Saastekvootide eraldamine lennundusele enampakkumise teel	— Direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 3d ja artikli 28a lõige 3, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.	Enampakkumisel müüdavate Šveitsi saastekvootide müümiseks korraldab enampakkumise Šveitsi pädev asutus. Šveitsil on õigus saada endale enampakkumisel müüdud Šveitsi saastekvootidest saadud tulu. See on sätestatud — CO_2 seaduse artikli 19a lõigetes 2 ja 4, — CO_2 määruse artiklis 48 ja CO_2 määruse 15. lisas, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.
6.	Erireserv teatavate õhusõidukikäitajate jaoks	— Direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 3f, nagu see kehtib käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.	Saastekvoote pannakse erireservi uute osalejate ja kiiresti kasvavate käitajate jaoks, kuid kuni 2020. aastani Šveitsil erireservi ei ole, kuna Šveitsi lennutegevuse andmete hankimise võrdlusaastaks on 2018. See erireserv on sätestatud — CO_2 seaduse artikli 18 lõikes 3, — CO_2 määruse artiklis 46e ja 15. lisas, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.
7.	Võrdlusalus saastekvootide tasuta eraldamiseks õhusõidukikäitajatele	— Direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 3e, nagu see kehtib käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval. Aastane võrdlusalus on 0,000642186914222035 saastekvooti tonnkilomeetri kohta.	Võrdlusalus ei tohi olla suurema väärtusega, kui see on ELi HKSis. Kuni 2020. aastani on aastane võrdlusalus 0,000642186914222035 saastekvooti tonnkilomeetri kohta. See võrdlusalus on sätestatud — CO_2 määruse artikli 46f lõigetes 1 ja 2 ning 15. lisas, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.

	Olulised kriteeriumid	ELi jaoks	Šveitsi jaoks
8.	Tasuta saastekvootide eraldamine õhusõidukikäitajatele	— Direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 3e, nagu see kehtib käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval. Saastekvootide väljaandmises tehakse kohandused vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 25a proportsionaalselt vastavate aruandlus- ja tagastamiskohustustega, mis tulenevad EMP ja Šveitsi vaheliste lendude tegelikust hõlmatusest ELi HKSiga,	Saastekvootide arv, mis eraldatakse õhusõidukikäitajale tasuta, arvutatakse selliselt, et käitaja poolt võrdlusaasta kohta esitatud tonnkilomeetriandmed korrutatakse kohaldatava võrdlusalusega. See tasuta eraldamine on sätestatud — CO_2 seaduse artikli 19a lõigetes 3 ja 4, — CO_2 määruse artikli 46f lõigetes 1 ja 2 ning 15. lisas, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.
9.	Rahvusvaheliste ühikute kvalitatiivsed piirangud peavad olema vähemalt sama ranged, kui on sätestatud järgmistes dokumentides:	— direktiivi 2003/87/EÜ artiklid 11a ja 11b, — komisjoni 2. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 389/2013, millega luuakse liidu register vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustele nr 280/2004/EÜ ja nr 406/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrused (EL) nr 920/2010 ja nr 1193/2011, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.	— CO_2 seaduse artiklid 5 ja 6, — CO_2 määruse artikkel 4, artikli 4a lõige 1 ning 2. lisa, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.
10.	Rahvusvaheliste ühikute kasutamise arvulised piirangud	— direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 11a, — komisjoni 2. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 389/2013, millega luuakse liidu register vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustele nr 280/2004/EÜ ja nr 406/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrused (EL) nr 920/2010 ja nr 1193/2011, — komisjoni 8. novembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1123/2013 rahvusvaheliste ühikute kasutusõiguste määramise kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.	Rahvusvaheliste ühikute kasutus on 1,5 % tõendatud heitkogustest kuni aastani 2020. See on sätestatud — CO_2 määruse artiklis 55d, nagu see kehtib käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.
11.	Tonnkilomeetriandmete hankimine võrdlusaasta kohta	— Direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 3e, nagu see kehtib käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.	Ilma et see piiraks allpool esitatud sätte kohaldamist, hangitakse tonnkilomeetriandmed samal ajal ja samal viisil, nagu hangitakse tonnkilomeetriandmed ELi HKSi jaoks. Kuni 2020. aastani ja vastavalt määrusele, mis käsitleb tonnkilomeetriandmete hankimist ja lennuki poolt läbitud vahemaa-

	Olulised kriteeriumid	ELi jaoks	Šveitsi jaoks
			dega seotud seireplaanide ettevalmistamist, ning nagu see kehtib käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval, on Šveitsi lennutegevuse andmete hankimise võrdlusaastaks 2018. See on sätestatud — CO_2 seaduse artikli 19a lõigetes 3 ja 4, — määruses, mis käsitleb tonnkilomeetriandmete hankimist ja lennuki poolt läbitud vahemaadega seotud seireplaanide ettevalmistamist, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.
12.	Seire ja aruandlus	— Direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 14 ja IV lisa, — komisjoni 21. juuni 2012. aasta määrus (EL) nr 601/2012 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohase kasvuhoonegaaside heite seire ja aruandluse kohta, — komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2066 käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohast kasvuhoonegaaside heite seiret ja aruandlust ning millega muudetakse komisjoni määrust (EL) nr 601/2012. — komisjoni 18. juuli 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/1603, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ meetmete osas, mille Rahvusvaheline Tsiviillennunduse Organisatsioon on võtnud seoses lennunduse heitkoguste seire, aruandluse ja tõendamisega üleilmse turupõhise meetme rakendamise eesmärgil, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.	Seiret ja aruandlust käsitlevad sätted peavad olema sama ranged kui ELi HKSis. See on sätestatud — CO_2 seaduse artiklis 20, — CO_2 määruse artiklites 50–52 ning 16. ja 17. lisas, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.
13.	Tõendamine ja akrediteerimine	— Direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 15 ja V lisa, — komisjoni 21. juuni 2012. aasta määrus (EL) nr 600/2012, milles käsitletakse kasvuhoonegaaside heite- ja tonnkilomeetriaruannete tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ,	Tõendamist ja akrediteerimist käsitlevad sätted peavad olema sama ranged kui ELi HKSis. See on sätestatud — CO_2 määruse artikli 52 lõigetes 4 ja 5 ning 18. lisas, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.

	Olulised kriteeriumid	ELi jaoks	Šveitsi jaoks
		— komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2067, milles käsitletakse andmete tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.	
14.	Haldamine	Kohaldatakse direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 18a sätestatud kriteeriume. Sel eesmärgil ja vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 25a käsitatakse Šveitsi haldava liikmesriigina seoses õhusõidukikäitajate haldamise omistamisega Šveitsile ja ELi (EMP) liikmesriikidele.	Kooskõlas CO_2 määrusega, nagu see kehtib käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval, vastutab Šveits selliste õhusõidukikäitajate haldamise eest, — kellel on kehtiv lennutegevusluba, mis on välja antud Šveitsis, või — kellel on ühendatud HKSi raames suurim hinnanguline omistatud lennunduse heitkoguste hulk Šveitsis.
		Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 25a kohaselt vastutavad ELi (EMP) liikmesriikide pädevad asutused kõigi nende hallatavate õhusõidukikäitajatega seotud ülesannete eest, sealhulgas ka need ülesanded, mis on seotud Šveitsi HKSiga (nt nii ELi kui ka Šveitsi lennutegevust hõlmavate tõendatud heiteariuannete vastuvõtmine, saastekvootide eraldamine, väljaandmine ja ülekandmine, nõuete täitmine ja nende täitmise tagamine). Euroopa Komisjon lepib Šveitsi pädevate asutustega kahepoolselt kokku dokumentide ja teabe üleandmises.	Šveitsi pädevad asutused vastutavad kõigi nende hallatavate õhusõidukikäitajatega seotud ülesannete eest, sealhulgas ka need ülesanded, mis on seotud ELi HKSiga (nt nii ELi kui ka Šveitsi lennutegevust hõlmavate tõendatud heiteariuannete vastuvõtmine, saastekvootide eraldamine, väljaandmine ja ülekandmine, nõuete täitmine ja nende täitmise tagamine). Šveitsi pädevad asutused lepivad Euroopa Komisjoniga kahepoolselt kokku dokumentide ja teabe üleandmises.
		Eelkõige tagab Euroopa Komisjon, et Šveitsi hallatavatele õhusõidukikäitajatele kantakse üle tasuta eraldatav kogus ELi saastekvoote. Seoses kahepoolse lepinguga, mis käsitleb Basel-Mulhouse-Freiburgi lennujaamaga seotud lende ja millega ei kaasne ühtegi direktiivi 2003/87/EÜ muudatust, lihtsustab Euroopa Komisjon vastavalt vajadusele selle lepingu rakendamist, tingimusel et see ei põhjusta topeltarvestust.	Eelkõige kannavad Šveitsi pädevad asutused ELi (EMP) liikmesriikide hallatavatele õhusõidukikäitajatele üle tasuta eraldatava koguse Šveitsi saastekvoote. See on sätestatud — CO_2 seaduse artikli 39 lõikes 1bis, — CO_2 määruse artiklis 46d ja 14. lisas, nagu need kehtivad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.
15.	Tagastamine	Kui ELi (EMP) liikmesriikide pädevad asutused hindavad nõuete täitmist õhusõidukikäitajate poolt, võttes aluseks tagastatud saastekvootide koguse, võtavad nad kõigepealt arvesse Šveitsi	Kui Šveitsi pädevad asutused hindavad nõuete täitmist õhusõidukikäitajate poolt, võttes aluseks tagastatud saastekvootide koguse, võtavad nad kõigepealt arvesse ELi HKSiga hõlmatud heitkogu-

	Olulised kriteeriumid	ELi jaoks	Šveitsi jaoks
		HKSiga hõlmatud heitkoguseid ja kasutavad tagastatud saastekvootide ülejäänud osa, et võtta arvesse ELi HKSiga hõlmatud heitkoguseid.	seid ja kasutavad tagastatud saastekvootide ülejäänud osa, et võtta arvesse Šveitsi HKSiga hõlmatud heitkoguseid.
16.	Õiguslik täitmise tagamine	Lepinguosalised jõustavad oma HKSide sätted selliste õhusõidukikäitajate suhtes, kes ei täida kohustusi vastavas HKSis, sõltumata sellest, kas käitajat haldab ELi (EMP) pädev asutus või Šveitsi pädev asutus, kui kohustuste täitmise tagamine käitajat haldava asutuse poolt vajab täiendavaid meetmeid.	
17.	Õhusõidukikäitajate halduslik jaotamine	Euroopa Komisjoni poolt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 18a lõike 3 kohaselt avaldatavas õhusõidukikäitajate nimekirjas näidatakse vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 25a iga õhusõidukikäitajat haldav riik, sealhulgas Šveits. Õhusõidukikäitajaid, kelle haldamine omistatakse Šveitsile esimest korda pärast käesoleva lepingu jõustumist, hakkab Šveits haldama pärast omistamisaasta 30. aprilli ja enne omistamisaasta 1. augustit. Lepinguosalised teevad koostööd asjaomaste dokumentide ja teabe jagamiseks. Õhusõidukikäitaja haldamise omistamine ei mõjuta asjaomase õhusõidukikäitaja hõlmatust vastava HKSiga (see tähendab, et ELi HKSiga hõlmatud käitajal, keda haldab Šveitsi pädev asutus, on ELi HKSis samasugused kohustused nagu Šveitsi HKSis ja vastupidi).	
18.	Rakendamiskord	Täiendavad üksikasjad, mis on vajalikud töö ja koostöö korraldamiseks lennunduse kontoomanikele mõeldud ühtses kontaktpunktis, töötab välja ja võtab pärast käesoleva lepingu allkirjastamist vastu ühiskomitee vastavalt käesoleva lepingu artiklitele 12, 13 ja 22. Neid üksikasju hakatakse kohaldama samast kuupäevast kui käesolevat lepingut.	
19	Eurocontroli abi	Seoses käesoleva lepingu lennundust käsitleva osaga lisab Euroopa Komisjon Šveitsi Eurocontrolile ELi HKSi osas antud mandaadile.	

C. **Olulised kriteeriumid registrite kohta**

Kummagi lepinguosalise HKS hõlmab registrit ja tehingulogi, mis peavad vastama turvamehhanismide ja -menetluste ning kontode avamise ja haldamise osas järgmistele olulistele kriteeriumidele.

Olulised kriteeriumid turvamehhanismide ja -menetluste kohta

Registrid ja tehingulogid peavad tagama süsteemis säilitatavate andmete konfidentsiaalsuse, puutumatuse, autentsuse ja kättesaadavuse. Selleks rakendavad lepinguosalised järgmisi turvamehhanisme.

Olulised kriteeriumid
Kontodele juurdepääsuks tuleb kasutada kahekordse autentimise mehhanismi kõigi kasutajate puhul.
Tehingu allkirjastamise mehhanismi tuleb kasutada nii tehingute algatamise kui ka heakskiitmise korral. Kinnituskood saadetakse kasutajale ribaväliselt.
Järgmisi toiminguid peab algatama üks isik ja heaks kiitma teine isik (nn nelja-silma-põhimõte): — kõik haldaja tehtavad toimingud, välja arvatud juhul, kui kehtivad ühenduse tehnilises standardis kindlaks määratud erandid, — kõik ühikute ülekanded, välja arvatud juhul, kui alternatiivne meede tagab sama turvataseme.

Kasutusel peab olema teavitussüsteem, mis teavitab kasutajaid nende kontode või nende kontodel olevate saastekvootidega seotud toimingutest.

Ülekande algatamise ja selle sooritamise vahe peab olema vähemalt 24 tundi, et igal kasutajal oleks võimalik teave kätte saada ja peatada ülekanne, mille puhul kahtlustatakse, et see on ebaseaduslik.

Šveitsi haldaja ja liidu põhihaldaja peavad võtma meetmeid selleks, et teavitada kasutajaid süsteemide turvalisuse (nt arvutid, võrk) ning andmete käitlemise ja internetis navigeerimisega seotud kohustustest.

2020. aasta heitkoguseid saab katta üksnes ajavahemikul 2013–2020 välja antud saastekvootidega.

Olulised kriteeriumid kontode avamise ja haldamise kohta

Olulised kriteeriumid
Käitaja konto/käitaja arvelduskonto avamine
Käitaja või pädeva asutuse taotlus käitaja konto/käitaja arvelduskonto avamiseks tuleb esitada riiklikule haldajale (Šveitsi puhul föderaalne keskkonnaamet FOEN). Taotlus peab sisaldama piisavalt teavet, et teha kindlaks HKSi kuuluv käitis ja asjaomase käitise tunnuskood.
Õhusõidukikäitaja konto/õhusõidukikäitaja arvelduskonto avamine
Igal õhusõidukikäitajal, kes on hõlmatud Šveitsi HKSi ja/või ELi HKSiga, peab olema üks õhusõidukikäitaja konto/õhusõidukikäitaja arvelduskonto. Šveitsi pädeva asutuse hallatavatel õhusõidukikäitajatel peab olema konto Šveitsi registris. Õhusõidukikäitaja või õhusõidukikäitaja volitatud esindaja taotlus tuleb esitada riiklikule haldajale (Šveitsi puhul FOEN) 30 tööpäeva jooksul alates õhusõidukikäitaja seirekava heakskiitmisest või käitaja üleminekust ELi (EMP) liikmesriigi haldusalast Šveitsi asutuste haldusalasse. Taotlus peab sisaldama taotleja käitatava, Šveitsi HKSi ja/või ELi HKSiga hõlmatud õhusõiduki kordumatut tunnuskoodi (kordumatuid tunnuskoode).
Isikliku konto/isiku arvelduskonto avamine
Isikliku konto/isiku arvelduskonto avamise taotlus tuleb esitada riiklikule haldajale (Šveitsi puhul FOEN). Taotlus peab sisaldama piisavalt teavet, et teha kindlaks kontoomanik/taotleja, ja vähemalt järgmist: — kui tegemist on füüsilise isikuga: isikut tõendava dokumendi number ja isiku kontaktandmed; — kui tegemist on juriidilise isikuga: — äriregistri kande koopia või — juriidilise isiku asutamisdokumendid ja juriidilise isiku registreerimise tõend; — karistusregistri andmed füüsilise isiku kohta või juriidilise isiku korral selle direktorite kohta.
Volitatud esindajad/konto esindajad
Igal kontol on vähemalt üks volitatud esindaja/konto esindaja, kelle nimetab võimalik kontoomanik. Volitatud esindaja/konto esindaja algatab kontoomaniku nimel tehinguid ja muid protsesse. Volitatud esindaja/konto esindaja nimetamisel tuleb volitatud esindaja/konto esindaja kohta esitada järgmine teave: — nimi ja kontaktandmed, — isikut tõendav dokument, — karistusregistri andmed.
Dokumentide kontroll
Iga dokumendi koopia, mis esitatakse isikliku konto/isiku arvelduskonto avamiseks või volitatud esindaja/konto esindaja nimetamiseks, peab olema tõestatud koopia. Kui dokument on välja antud mujal kui koopiat nõudvas riigis, tuleb koopia legaliseerida. Tõestamise või asjakohasel juhul legaliseerimise kuupäev ei tohi olla varasem kui kolm kuud enne taotlemise kuupäeva.
Konto avamisest, konto ajakohastamisest või volitatud esindaja/konto esindaja nimetamisest keeldumine

Riiklik haldaja (Šveitsi puhul FOEN) võib konto avamisest, konto ajakohastamisest või volitatud esindaja/konto esindaja nimetamisest keelduda, kui keeldumine on mõistlik ja põhjendatud. Keeldumise põhjuseks peab olema vähemalt üks järgmistest põhjustest:

— esitatud teave ja dokumendid on mittetäielikud, aegunud või muul viisil ebatäpsed või valed;
— võimalik esindaja on uurimise all või on eelneva viie aasta jooksul süüdi mõistetud saastekvootide või Kyoto ühikutega seotud pettuses, rahapesus, terrorismi rahastamises või muus raskes kuriteos, milleks võidi kasutada kontot;
— siseriiklikus või liidu õiguses sätestatud põhjustel.

Kontoteabe korrapärane kontrollimine

Kontoomanik peab viivitamata teatama igast muudatusest kontoandmetes ja kasutajaandmetes riiklikule haldajale (Šveitsi puhul FOEN), lisades teabe, mida nõuab riiklik haldaja, kes vastutab andmete õigeaegse ajakohastamise eest.

Vähemalt kord kolme aasta jooksul kontrollib riiklik haldaja, kas kontoteave on endiselt täielik, ajakohane, täpne ja õige, ning palub kontoomanikul teatada kõikidest võimalikest muutustest.

Kontole juurdepääsu peatamine

Kontole juurdepääsu võib peatada, kui registreid käsitlevaid käesoleva lepingu artikli 3 sätteid on rikutud või kui toimub uurimine seoses nimetatud sätete võimaliku rikkumisega.

Teabe konfidentsiaalsus ja avalikustamine

ELi tehingulogis, Šveitsi tehingulogis, liidu registris, Šveitsi registris ja muudes Kyoto protokolli registrites hoitav teave, sealhulgas teave kõikide kontode hoiuste ja kõikide sooritatud tehingute kohta ning kõigi kontodel hoitavate või tehingust mõjutatud saastekvootide kordumatud tunnuskoodid ja Kyoto ühikute kordumatud seerianumbrid, on konfidentsiaalne.

Sellist konfidentsiaalset teavet võib anda asjaomastele avaliku sektori asutustele nende taotluse alusel, kui sellega taotletakse õiguspärast eesmärki ja need taotlused on põhjendatud, vajalikud ja proportsionaalsed pettuse või rahapesu, terrorismi rahastamise või muude raskete kuritegude, turu manipuleerimise või muude liidu, EMP liikmesriigi või Šveitsi õiguse rikkumiste uurimiseks, avastamiseks, menetlemiseks, maksuhalduseks või nõuete täitmise tagamiseks, auditeerimiseks ja finantsjärelevalveks ning ELi HKSi ja Šveitsi HKSi toimimise tagamiseks.

D. **Olulised kriteeriumid enampakkumiskeskkondade ja enampakkumiste kohta**

Üksused, kes korraldavad saastekvootide enampakkumisi lepinguosaliste HKSides, peavad vastama järgmistele olulistele kriteeriumidele ja korraldama enampakkumisi järgmiste nõuete kohaselt.

	Olulised kriteeriumid
1.	Enampakkumist korraldav üksus valitakse menetlusega, mis tagab läbipaistvuse, proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise ja konkurentsi enampakkumisplatvormide vahel vastavalt hankeid käsitlevatele liidu või siseriiklikele õigusaktidele.
2.	Enampakkumist korraldav üksus peab olema selleks volitatud ja peab oma toimingute tegemisel võtma vajalikke kaitsemeetmeid; kõnealused kaitsemeetmed hõlmavad muu hulgas meetmeid huvide konfliktist tuleneda võivate kahjulike tagajärgede avastamiseks ja kõrvaldamiseks, turgu mõjutada võivate riskide avastamiseks ja haldamiseks, läbipaistvaid ja diskretsiooni välistavaid eeskirju ning menetlusi õiglaste ja korrektsete enampakkumiste korraldamiseks ning piisavaid rahalisi vahendeid, et hõlbustada nõuetekohast toimimist.
3.	Juurdepääs enampakkumisele eeldab kehtivate miinimumnõuete järgimist seoses kliendi suhtes rakendatavate piisavate hoolsusmeetmetega, et osalejad ei kahjustaks enampakkumise kulgu.

4.	Enampakkumise kulg peab olema prognoositav, eelkõige müügi ajastuse ja järjestuse ning hinnangulise mahu osas. Enampakkumise peamised elemendid, sealhulgas enampakkumiste ajakava, kuupäevad ja hinnangulised müügimahud, avaldatakse enampakkumist korraldava üksuse veebisaidil vähemalt üks kuu enne enampakkumise algust. Olulistest muudatustest tuleb ette teatada nii kiiresti kui võimalik.
5.	Saastekvootide enampakkumise läbiviimisel on eesmärk minimeerida võimalikku mõju kummagi lepinguosalise HKSile. Enampakkumise eest vastutav üksus tagab, et enampakkumishinnad ei erine oluliselt saastekvootide hinnast järelturul enampakkumisperioodi ajal, vastupidine olukord annaks märku puudulikust enampakkumisest. Eelmises lauses osutatud erinevuse kindlaksmääramise metoodikast tuleks teatada turujärelevalve ülesandeid täitvatele pädevatele asutustele.
6.	Kogu mittekonfidentsiaalne teave enampakkumise kohta, sealhulgas õigusaktid, suunised ja vormid, avaldatakse avatud ja läbipaistval viisil. Iga toimunud enampakkumise tulemused avaldatakse nii kiiresti kui võimalik koos asjaomase mittekonfidentsiaalse teabega. Enampakkumiste tulemuste aruanded avaldatakse vähemalt kord aastas.
7.	Saastekvootide enampakkumiste korraldamisel järgitakse asjakohaseid eeskirju ja menetlusi, et vähendada enampakkumistel konkurentsi kahjustava käitumise, turu kuritarvitamise, rahapesu ja terrorismi rahastamise ohtu. Kõnealused eeskirjad ja menetlused peavad olema võimalikult suures ulatuses vähemalt sama ranged nagu need, mida kohaldatakse lepinguosaliste õiguse alusel finantsturgude suhtes. Eelkõige vastutab enampakkumist korraldav üksus selle eest, et rakendatakse selliseid meetmeid, menetlusi ja protsesse, mis tagavad enampakkumiste usaldusväärsuse. Ta jälgib ka turuosaliste käitumist ja teatab pädevatele ametiasutustele, kui ilmneb konkurentsi kahjustavat käitumist, turu kuritarvitamist, rahapesu või terrorismi rahastamist.
8.	Enampakkumist korraldava üksuse ja saastekvootide enampakkumise üle teevad nõuetekohaselt järelevalvet pädevad asutused. Määratud pädevatel asutustel peavad olema vajalik õiguspädevus ja tehniline kord, et kontrollida — enampakkumisplatvormide tegevust ja käitumist; — kliente esindavate kutseliste vahendajate tegevust ja käitumist; — turuosaliste käitumist ja tehinguid, et vältida siseringitehinguid ja turuga manipuleerimist; — turuosaliste tehinguid, et vältida rahapesu ja terrorismi rahastamist. Võimaluste piires peab järelevalve olema vähemalt sama range nagu lepinguosaliste õiguse alusel finantsturgude üle tehtav järelevalve.

Oma saastekvootide enampakkumisel müümiseks peab Šveits püüdma kasutada eraõiguslikku üksust kooskõlas riigihanke-eeskirjadega.

Kuni lepingu sõlmimiseni sellise üksusega ning eeldusel, et enampakkumisel müüdavate saastekvootide arv aastas jääb allapoole kindlaksmääratud piirmäära, võib Šveits jätkata praeguse enampakkumiskorra kasutamist ehk FOENi korraldatavaid enampakkumisi järgmistel tingimustel.

1. Piirmäär on 1 000 000 saastekvooti, sealhulgas lennutegevuse jaoks enampakkumisel müüdavad saastekvoodid.
2. Kohaldatakse olulisi kriteeriume 1–8, välja arvatud kriteeriumid 1 ja 2; kriteeriumi 5 viimast lauset ning kriteeriume 7 ja 8 kohaldatakse FOENi suhtes niivõrd, kui see on võimalik.

Olulist kriteeriumi 3 kohaldatakse koos järgmise nõudega: kõigil EMP üksustel, kellel on lubatud teha pakkumisi liidu enampakkumistel, on luba teha pakkumisi Šveitsi saastekvootide enampakkumistel sellise korra alusel, mis kehtis käesoleva lepingu sõlmimise ajal.

Šveits võib volitada enampakkumisi korraldama EMPs asuvaid üksusi.

II LISA

ÜHENDUSE TEHNILINE STANDARD

ELi HKSi ja Šveitsi HKSi vahelise ühenduse töölerakendamiseks võetakse 2020. aasta maiks või niipea, kui see on võimalik, kasutusele ajutine lahendus. Lepinguosalised teevad koostööd, et asendada ajutine registritevahelise ühenduse lahendus alalisega niipea kui võimalik.

Ühenduse tehniline standard hõlmab järgmist:

— sideühenduse arhitektuur,

— andmeedastuse turvalisus,

— funktsioonide loetelu (tehingud, kooskõlastav võrdlemine …),

— veebiteenuste määratlus,

— andmete logisse salvestamise nõuded

— operatiivne töökorraldus (kõnekeskus, kasutajatugi),

— andmeside käivitamise kava ja testimine,

— turvatestimine.

Ühenduse tehnilises standardis nähakse ette, et haldajad võtavad kõik mõistlikud meetmed, et tagada Šveitsi tehingulogi, ELi tehingulogi ja süsteemidevahelise ühenduse pidev töö 24 tundi ööpäevas ja 7 päeva nädalas minimaalsete katkestustega kummaski tehingulogis ja süsteemidevahelises ühenduses.

Ühenduse tehnilises standardis nähakse ette, et teabevahetus Šveitsi tehingulogi ja ELi tehingulogi vahel toimub veebiteenuste sõnumite turvalise vahetusena, mille aluseks on järgmised tehnilised lahendused ([1])[1]:

— veebiteenused, mis kasutavad lihtsat objektipöörduse protokolli (Simple Object Access Protocol, SOAP) või sellega võrdväärset protokolli,

— riistvarapõhine VPN (virtuaalne privaatvõrk),

— laiendatav märgistuskeel XML,

— digitaalallkiri ning

— võrguaja protokollid.

Ühenduse tehnilises standardis nähakse ette Šveitsi registri, Šveitsi tehingulogi, liidu registri ja ELi tehingulogi täiendavad turvanõuded, mis dokumenteeritakse turbekavas. Eelkõige täpsustatakse ühenduse tehnilises standardis järgmist:

— kui tekib kahtlus, et Šveitsi registri, Šveitsi tehingulogi, liidu registri ja ELi tehingulogi turvalisus on ohus, teavitavad lepinguosalised viivitamata teineteist ning peatavad Šveitsi tehingulogi ja ELi tehingulogi vahelise ühenduse,

— turvarikkumise korral kohustuvad lepinguosalised jagama viivitamata teineteisele teavet. Teadaolevaid tehnilisi üksikasju sisaldav aruanne juhtumi kohta (kuupäev, juhtumi põhjus, mõju, meetmed) edastatakse nii Šveitsi registri haldajale kui ka liidu registri põhihaldajale 24 tunni jooksul pärast turvarikkumist.

Ühenduse tehnilises standardis ette nähtud turvatestimine peab olema lõpetatud enne Šveitsi tehingulogi ja ELi tehingulogi vahelise sideühenduse loomist ja iga kord, kui hakkab tööle Šveitsi tehingulogi või ELi tehingulogi uus versioon või väljalase.

Ühenduse tehnilises standardis tuleb lisaks tootmiskeskkonnale näha ette kaks testimiskeskkonda: arendaja testimiskeskkond ja heakskiitmiskeskkond.

([1]) 1 Praegu kasutatakse selliseid tehnilisi lahendusi teabevahetuseks liidu registri ja rahvusvahelise tehingulogi vahel ning ka Šveitsi registri ja rahvusvahelise tehingulogi vahel.

Lepinguosalised peavad Šveitsi registri haldaja ja liidu registri põhihaldaja kaudu esitama tõendid, et viimase 12 kuu jooksul on tehtud nende süsteemide turvalisuse sõltumatu hindamine vastavalt ühenduse tehnilises standardis ette nähtud turvanõuetele. Turvatestimine, eelkõige läbistustestimine tehakse kõikide tarkvara uute suuremate väljalasetega vastavalt ühenduse tehnilises standardis sätestatud turvanõuetele. Läbistustestimist ei tohi teha tarkvaraarendaja ega tema alltöövõtja.“